

COMPETENȚELE FORMATORILOR PENTRU EDUCAȚIA ADULȚILOR ÎN DOMENIUL FINANCIAR-CONTABIL: REALITĂȚI ȘI PERSPECTIVE

COMPETENCIES OF TRAINERS FOR ADULT EDUCATION IN THE FINANCIAL- ACCOUNTING FIELD: REALITIES AND PERSPECTIVES

CZU: 37.011.31:[374.7:657]

DOI: <https://doi.org/10.53486/isc2025.16>

CARAMAN Stela

Academia de Studii Economice din Moldova, caraman@ase.md

ORCID ID: 0000-0003-1523-7126

Abstract. Adult education in the field of accounting and finance represents a key pillar in the development of human capital and the strengthening of economic culture in the Republic of Moldova. In the context of economic transformations, digitalization, and increasingly complex fiscal requirements, the role of trainers becomes crucial. This study analyzes the professional training needs of trainers working in the accounting and taxation field, the key competencies required for effective adult education, and the challenges encountered in adapting the educational process to the current demands of the labor market. The research aims to identify best practice models, propose innovative methodological solutions, and contribute to the development of a coherent framework for training trainers in adult financial education.

Keywords: Adult education, professional competencies, training delivery skills, specialized practice skills.

JEL Classification: I20, I23

Introducere. Educația adulților a devenit un pilon esențial al dezvoltării economice și al adaptării la schimbările rapide din societate. Formarea formatorilor joacă un rol central în asigurarea calității educaționale, iar în domeniul educației financiare și contabile, această necesitate este amplificată de schimbările legislative frecvente, digitalizarea proceselor și cerințele tot mai complexe ale pieței muncii. În Republica Moldova, în timp ce formarea profesională continuă este reglementată prin diverse acte legislative, aspectul formării formatorilor rămâne insuficient explorat și structurat. O analiză a actelor normative ce reglementează formarea profesională continuă, precum Codul Educației al Republicii Moldova [1], Regulamentul privind educația adulților [2] și Metodologia de elaborare a programelor de educație a adulților în contextul învățării pe tot parcursul vieții [3], evidențiază faptul că acestea nu includ prevederi referitoare la competențele profesionale pe care trebuie să le dețină formatorii care instruiesc adulți. Deși există o reglementare a formării profesionale, formatorii din domeniul educației adulților se confruntă cu provocări majore, cum ar fi adaptarea la tehnologiile digitale, diversitatea profilurilor participanților și actualizarea continuă a conținuturilor educaționale. Acest studiu își propune să analizeze competențele esențiale ale formatorilor, provocările cu care se confruntă aceștia și să propună soluții inovative pentru optimizarea procesului de formare continuă în domeniul educației adulților, cu un accent deosebit pe educația financiar-contabilă.

Conținut. Astăzi, rolul formatorului în educația adulților este mai important ca niciodată. A transmite doar cunoștințe nu mai este suficient. Formatorul trebuie să fie un ghid, un facilitator și o sursă de inspirație, capabil să înțeleagă nevoile, motivațiile și diversitatea adulților învățători. Acesta trebuie să creeze un mediu educațional activ, adaptabil și orientat către nevoile reale ale participanților.

În acest context, competențele profesionale ale formatorilor devin esențiale pentru furnizarea unui proces educațional eficient. Formatorii din domeniul educației adulților trebuie să dețină o combinație de cunoștințe teoretice și abilități practice, capabile să răspundă provocărilor impuse de specificul educației pentru adulți. Competențele pedagogice ale formatorilor nu se limitează doar la transmiterea

de informații, ci includ și capacitatea de a adapta metodele de învățare la particularitățile fiecărui adult învățător, de a sprijini dezvoltarea continuă a acestora și de a evalua progresul în mod eficient. Astfel, competența este o capacitate de selecție, combinare, reutilizare a cunoștințelor, valorilor, și atitudinilor în scopul rezolvării de probleme într-un mod favorabil unor anumite criterii [4].

Definirea conceptului de "*Competența profesională*" a unui formator în educația adulților și trăsăturile specifice ale acestuia sunt redată în figura 1

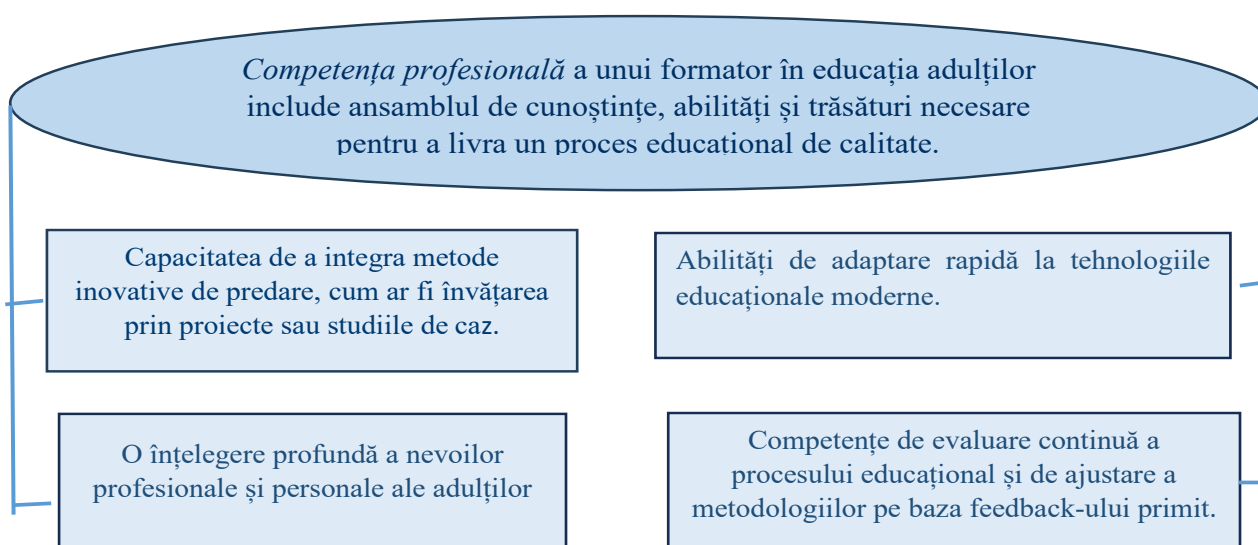

Figura 1. Definirea conceptului de "*Competența profesională*" și caracteristicile acestuia

În contextul educației adulților, formatorii se confruntă cu provocări multiple, dintre care amintim:

- diversitatea profilurilor participanților. Adulții care participă la programe de formare continuă vin cu experiențe profesionale și educaționale diferite, ceea ce impune formatorilor să fie extrem de flexibili și să utilizeze metode personalizate;
- lipsa unei formări pedagogice sistematice. Mulți formatori sunt experți în domeniul lor (de exemplu, contabilitate și fiscalitate), dar nu au o formare pedagogică adecvată. Aceasta creează un decalaj între competențele tehnice și cele pedagogice.
- provocările digitalizării. Adoptarea și integrarea platformelor digitale de învățare sunt esențiale, dar mulți formatori nu sunt suficient de pregătiți să folosească aceste instrumente în mod eficient;
- păstrarea actualizării cunoștințelor. Schimbările frecvente din legislația fiscală și financiară necesită formatori care să fie permanent la curent cu noile reglementări și standarde internaționale.

Competențele formatorilor în educația adulților trebuie să fie adaptate la nevoile specifice ale adulților care învață, având în vedere aspectele psihologice, pedagogice și tehnologice. Printre competențele esențiale ale unui formator modern se numără:

- *competențe pedagogice* - capacitatea de a utiliza tehnici și metode educaționale adecvate vârstei și stilului de învățare al adulților;
- *competențe digitale* - abilități în utilizarea platformelor online de învățare și a resurselor educaționale digitale, precum și capacitatea de a crea materiale interactive;

- *competențe de adaptare* - capacitatea de a ajusta ritmul și metoda de predare în funcție de progresul fiecărui adult, având în vedere că fiecare participant are nevoi și ritmuri diferite de învățare;
- *competențe de evaluare* - formatorii trebuie să aplice metode eficiente de evaluare, care să fie transparente și să ajute la îmbunătățirea continuă a procesului educațional.

Pentru a răspunde provocărilor și a optimiza procesul de formare continuă, este esențial să se adopte câteva măsuri cheie:

- formarea continuă a formatorilor. Programele de formare continuă trebuie să includă atât aspecte tehnice (legislație fiscală, contabilitate, etc.), cât și competențe pedagogice și digitale. În plus, formatorii ar trebui să participe periodic la cursuri de perfecționare și să fie stimulați să colaboreze cu instituții internaționale;
- integrarea învățării digitale: Dezvoltarea unor platforme interactive de învățare online și a unor metode de predare hibride poate ajuta la diversificarea procesului educațional și la sprijinirea învățării autodirijate a adulților;
- crearea unui cadru național de competențe pentru formatori. Este necesară dezvoltarea unui cadru național de competențe care să includă standarde clare pentru formarea formatorilor, cu accent pe abilitățile pedagogice și digitale.

Concluzii. Formatorii din domeniul contabil-fiscal joacă un rol crucial în dezvoltarea competențelor profesionale ale adulților. Consolidarea competențelor pedagogice și digitale, crearea unui sistem coerent de formare continuă și alinierea acestuia la standardele europene sunt priorități esențiale pentru Republica Moldova. Aceste măsuri vor asigura că formatorii nu doar că sunt experți în domeniile lor tehnice, dar și că sunt pregătiți să aplice metode moderne de predare și tehnologii educaționale. În acest context, se recomandă:

- dezvoltarea unui **cadru național de competențe** pentru formatori în domeniul financiar-contabil, aliniat la standardele internaționale;
- stimularea participării formatorilor la **programe de formare continuă acreditate** pentru a îmbunătăți atât competențele pedagogice, cât și cele digitale;
- promovarea **educației financiare pentru adulți** prin programe interactive, practice și accesibile digital, care să răspundă nevoilor specifice ale diferitelor grupuri de adulți;
- consolidarea **parteneriatelor public-private** pentru crearea unui model sustenabil de educație financiară, inclusiv prin colaborarea cu instituții financiare și organisme internaționale.

Prin abordarea acestor domenii cheie, se va putea îmbunătăți calitatea educației financiare pentru adulți și va asigura o pregătire continuă adecvată pentru profesioniștii din domeniul financiar-contabil.

Referințe bibliografice

1. Codul Educației al Republicii Moldova, COD Nr. 15 din 17-07-2014. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138940&lang=ro#;
2. Regulamentul cu privire la educația adulților, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 222 din 26-03-2024. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=142707&lang=ro;
3. Metodologia de elaborare a programelor de educație a adulților în cadrul învățării pe tot parcursul vieții, aprobată prin Ordinul Ministerului Educației și Cercetării al RM nr. 785 din 30.05.2024. Disponibil: Ordinului MEC nr. 785 din 30.05.2024;
5. ȚIMPĂU, C. Competențele formatorului modern-necesitate sau moft? Disponibil: https://www.concursurilecomper.ro/download/revista_inv_preuniv/2014/3.%20martie/6.1a.pdf